

29 april 2020

nummer 130a

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

Stagiaires van bekostigde instellingen inzetten bij het MKB Scannen van ontwikkelingen & zorgen voor korte scholingsprogramma's

Onlangs werden we benaderd voor een bijdrage aan een onderzoek in opdracht van de Europese Commissie, gericht op scholing binnen het MKB, uitgaande van de stelling dat dit veel lastiger is te regelen dan in grotere bedrijven. De focus van het onderzoek op de vraag is: 'Hoe kan binnen een bedrijf door de baas (het management) worden onderkend dat het nodig is om het personeel te scholen, en hoe is vervolgens na te gaan waar relevante trainingen en cursussen het beste kunnen worden afgenomen?'

Bij het nadenken hierover kwam naar boven dat er misschien ook wel een relatie is te leggen met ontwikkelingen die voortvloeien uit de huidige crisis, als het gaat om mogelijkheden in de komende tijd voor het vinden van stages voor studenten in het hbo (en ook mbo). Omdat veel bedrijven en organisaties nu en straks na de crisis op zoek moeten naar een plek in de nieuwe economische omgeving, is het de vraag of er meteen al ruimte is voor stagiaires en – heel belangrijk – voor de begeleiding op het werk. Veelal zal dit probleem tijdelijk zijn, maar er zijn sectoren die door het wegvallen van internationaal verkeer van personen voor langere tijd een zeer lastige tijd tegemoet gaan. Denk aan toerisme en daarmee samenhangende deelsectoren. Ook zal door allerlei MKB-bedrijven die moeten worden geschaard onder de ketens die veel productielijnen en dienstverleningsprocessen kennen, mogelijk worden gezien waar andere markten zijn, met alle gevolgen van dien voor het huidige en nieuw aan te nemen personeel en voor de onderliggende structuren.

Misschien biedt dit toch een kans voor stagiaires en andere studenten binnen projecten, om het MKB de helpende hand te bieden. Zij kunnen daarmee binnen hun opleiding studiepunten verdienen, op basis van hun status. Tevens hebben ze altijd een begeleider vanuit de onderwijsinstelling, iemand die dus kan meedenken over de inhoud en uitvoering van een stage of een project, en die persoon wordt toch al betaald binnen de bestaande aanstelling.

Er valt te denken aan de volgende twee opties – maar het is uiteraard aan de instellingen en het MKB zelf om na te gaan hoe dit alles valt vorm te geven:

1. Zet stagiaires in bij MKB-bedrijven om te onderzoeken welke dynamiek er speelt binnen hun sector, en welke vernieuwingen daarbij zodanig zijn te benoemen dat daarvoor aanvullende scholing nodig is (los van training die standaard wordt gegeven door producenten van machines e.d. en nieuwe vormen van dienstverlening). Ze kunnen dit doen voor een groep bedrijven, samen met een of meerdere begeleiders vanuit de onderwijsinstelling als intermediairs, maar ook kijkend naar de eisen die toeleveranciers en afnemers stellen aan nieuwe processen.
2. Onderzoek of de betreffende scholing ook al binnen de eigen opleiding wordt aangeboden, mogelijk als keuzevak, een specifieke onderwijseenheid of misschien wel een minor. Maak op basis daarvan afspraken met MKB-bedrijven over het geven voor die scholing – in een nader vorm te geven format, bijvoorbeeld in een bedrijf, onder werktijd – door studenten die dat onderdeel zelf al (zeer) succesvol hebben gevolgd, als project, (tweede) stage of afstudeeropdracht. Daarbij zijn ook weer een of meer docenten als begeleiders betrokken, om 'mee te doen', aldus de kosten simpelweg laag houdende voor de bedrijven.

Om over van gedachten te wisselen, ook wellicht met bedrijfsscholen, business academies en opleidingsinstituten van de branches. Zo kan op een slimme manier worden gezien hoe studenten op allerlei manieren toch hun ervaringen in het werkveld kunnen opdoen.

INTERNATIONALISERING IN HET HOGER ONDERWIJS: HARD GERAAKT – OP KORTE TERMIJN ANDERE AANPAK NODIG OP EUROPEES NIVEAU

We zitten nog steeds midden in het proces om het laatste deel van het school- en studiejaar tot een goed einde te brengen, voor iedereen die nu onderwijs volgt. Misschien komen er meer zomerscholen, worden de vakanties ingekort en moeten er specifieke opvang- en introductietrajecten zijn voor degenen die per 1 september aan een studie in het hoger onderwijs beginnen.

Er zal in ieder geval sprake zijn van een grotere diversiteit aan instroom vergeleken met voorgaande jaren, in combinatie met de kans dat allerlei keuzes door a.s. studenten voor een opleiding of variant niet optimaal kunnen worden gemaakt – al doen de hogescholen en universiteiten hun uiterste best met digitale open dagen en studiekeuzechecks.

Natuurlijk wordt er volop gespeculeerd over 'wat na deze corona-crisis'. Het meer gebruik gaan maken van digitale (leer)middelen scoort daarbij het hoogst, ook om daarmee eventueel meerdere lockdowns in de komende jaren (het 'Harvardscenario') het hoofd te kunnen bieden.

Daarnaast wordt in internationale webinars (o.a. van de European University Association) met veel angst en beven uitgekeken naar de gevolgen voor de studentenmobiliteit in de wereld. Veel studenten zijn naar huis of gaan dat doen, en komen waarschijnlijk niet op korte termijn terug.

De internationale instroom zal uitermate sterk terug gaan lopen, bij universiteiten en hogescholen, vooral in Engeland¹, VS en Australië vanwege het wegblijven van studenten uit China en andere landen in die regio, maar dat zal ook het geval zijn in Nederland. Maar binnen Europa geheel zal de mobiliteit de komende tijd eerst nog 'op het achterwerk liggen'. In samenhang daarmee gaat het systeem Erasmus+, met heel veel geld voor het uitwisselen van studenten, in rap tempo 'kraken'. Er wordt door universiteiten derhalve nadrukkelijk gepleit voor een zeer snelle aanpassing van het financieringssysteem, met mogelijkheden voor internationale activiteiten die minder zijn gebaseerd op fysieke uitwisseling maar meer op 'internationalisation@home'. Een structurele aanpassing, met grote gevolgen voor studenten en de betrokken functionarissen binnen een instelling. Hoe dit alles uitwerkt voor instellingen en de internationale afdelingen is niet te voorspellen, net zoals dat geldt voor de samenleving als geheel. Maar daarnaast staan veel projecten onder de vlag van Erasmus+ op de tocht qua fysieke bijeenkomsten. Allerelei activiteiten moeten – met instemming van 'Brussel' – in rap tempo worden omgekat naar meer online vergaderingen, seminars en dergelijke.

Binnen de Ad-opleidingen staat het uitwisselen van studenten nog in de kinderschoenen, al is het maar omdat ze (nog) niet in het Engels worden aangeboden. Er zijn wel initiatieven genomen voor vormen die te maken hebben met 'internationalisation@home' en gezamenlijke activiteiten met Vlaamse instellingen. Interessant is de vraag of dit in de toekomst voor een breed palet aan Ad's een aanpak kan zijn, samen met het ontwikkelen van Engelstalige varianten. Nu het hoger onderwijs wereldwijd aan de slag moet met nieuwe scenario's zou hiervoor binnen internationale netwerken zoals CHAIN5, het voortouw kunnen worden genomen, ook al omdat er weinig 'drempels' zijn die nog dateren uit het verleden met allemaal vastgelegde structuren.

¹ Daarbij komt ook nog dat erg veel landen 'leunen' op de samenwerking met Engeland, via gezamenlijke programma's en het gebruik van kwaliteitskeurmerken. In een land als Maleisië is dat voor meer dan de helft van het aanbod het geval. Ook daarbij vindt uitwisselen van studenten en docenten plaats.